

۱۱

صالح

تسندی و ستوری

فائده فی سید

طبقه متوسطه

بوندن اولکی مقاله لر مژک برنده ، دردست
تشکیل بولنان ملی بانقه مناسبیله ، بزده بر طبقه
متوسطه نك ناموجود اولدیغندن بشت ایدلشدی .
قارلر مژک بو مطالعه نظر دقتنی جلب ایتیش اوللی که
مسئله به دائر بر قاج مکتوب آلدق .

اوت ! اصناف ، « بورژوا » ، اورته خلق
کبی عنوانلر ایله یادایدیلن - طبقه متوسطه - بزده
همان یوقدر . فی الواقع صدد اعتراضده ، وقتیله ،
بر طاقم صنایع بزده رواجده ایکن بالاخره
مدرس اولدینی درمیان ایدیله بیلیر . حتی ، بو یابده ،
[اولیا چلی] نك بیله اشهادی قابلدن . بونکاه
برابر ادعا ضرده نیت ایدرک دیلم که ملت مژک
اساسنده مجاهدک ، غازیلک ، آمریت مندمج
اولدینی چون بزده طبقه متوسطه به ، عینیله قدیم
روماده اولدینی کبی ، اهمیت ویرامش ویا آز
ویرلمش و تشکلات اجتماعیه ضر بشقه بر یول تعقیب
ایتشدن .

بتون جهانگیر اقوام قدیمده بویه ایدی . تجارت
روماده ، روما بر یولکی صفتی حائر ذوات ایچون
معموماتندی . لیفورغوسک اسپارطه سننده اوله
دکلیدی ؟ غایت معنیدار بر فقره نقل ایدلم :
شمالی قفقاسیه ده ، چرکستانده عثمانیله تقرب ایچون
یوقدر همت و غیرت کوسترن - ومع التأسف تاریخی
نقصان بولنان - فرح علی پاشا ، [صوغوجق]
قلعه سنی بنا ایدیکي وقت هر شیء انتظامه کیرمش ،
صنوف امرا و عساکر تنظیم قلمش ، لکن ، اخذ
واعطاده بولونه جوق طبقه تشکیل ایتمه شدی . پاشانک
کاتب ومؤرخ دیورکه ترکر طبقه امرا و عساکری
تشکیل ایتدکلرندن اورته ده ایشاری نسویه ایدله جک
بر صنفه احتیاج درکار ایدی . پاشا ، بون خانج
بندله طولاشیر ایکن عساکر آره سننده بری
بولدی . آکلادی که بوقیطیدر . واقعا مرد قیلمی
وهله ابتداییه ده قومیتی انکار ایتیش ایسه ده فرح
علی پاشا آکلاری باشلیق و سائره نامین ایدرک شهرده
بر اصناف طبقه سی تأسیس ایتدی . سینه مشارایه
پاشا اردوسی آره سننده بر ارمینی بولغله آنک
واسطه سیله ده صوغوجقه بر طاقم صنایع و حرفک
اساسکیر اوله سنه غیرت ایتدی . بوندن اولکی
مقاله ضرده مندمج فکر سائتی تکراراً و تأییداً
دیلم که ملت مژک امرا ، عساکر ، خدمه و زراعدن
صرکیدر ؟ آرده طبقه متوسطه نقصاندر .
بوتقصان ، کچیرمکده اولدیغنز شوهنکام حربده ،
حتی آندن بر آزده اول ، مشروطیتک اعلانندن
صکره بسبتون تظاهر ایتدی . تجارت و اصنافلی
اعاداعباریه فرصت بولدی . مأموریتده قالمیلرک
بر جوجی بر واسطه کار و کسب آزادی . حقیقی
سویله لم : بوندن اول بز ترکر ایچون مملکت زده
تجارت و اصنافی کوچجه ایدی . اجانب ایله و صورتا
اجانب زهره سنه الحاق چاره سنی بولان بعض
وطنداشلمز ایله رقابت قابل اوله میوردی . بر
وطنداشلمز تنوع ویرکوسی ویریبور ؟ بر اجنبی
ویا اوصفتی طاقان بری بوتکیلندن معاف اولور !
حکومت مژکده تجارت معاهده لری ایله آلی ،
آیاغی باغلی ایدی . هانکی صنایع محتاج حایه در ؟

هانکی لری دکلدن ؟ بو مسئله ده حکومت مژک حتی
حق کلامی یوقدی . ایشته محاربه عمومیه بوقیودی
چاک چاک ایتدی . آرتق بو شرائط تحتنده بزده
تجارت ایتمه ضر ممکندر .

بر طرفدن بوقیدلردن هم ملتجه ، هم فردجه
اطلاق ایدلکلر کمز ، دیگر طرفدن ازمنه عصر نه ده
متوسط بر طبقه اوله دن ملت تشکلاتک نامام
اولدینی آکلایقلمز برفوز ورفاهیت بر استقبالیک
براعت استهلایدر .

شمعدی یابچق بر ایش قالیور : بو طبقه
متوسطه نك رصین و مینن تملر اوزرینه بنا
ایدیله بیلیمی ایچون بعض مؤسسات معاونه نك کشادی .
تشکیلی خبر ویریلن و اسلامی و ترکی بر ماهیتی
حائر بولنان بانقه نك هر شیدن اول بو دقیقه به
عطف همت ایتسنی رجا ایدرز . سرمایه لر ضر
بوکونه قدر هیچ بر مقصد تعقیب ایتدن اورته به
بری به کیدیبوردی .

موتوقا بیلورز : وقتیله [قره دی لیونه] به - قسم
اعظمی بلا فائض اولق اوزره - او قدر جوق نقد
تودیع ایدیش ایدی که مذکور باشه نك روسیه
شعبه لر دن بر قاجی ، مدخرات عثمانیه ایله تدویر
امور ایدیبورلردی .

پارهلرک تمرکزی ، امنیتک تأسسی ، ووسایه ده
اوفق صنایع و تجاریلرک حایه سی . ایشته مسئله
بوندن عبارتدر . صنایع عاده نك ، اصنافک ،
اوفق ، حتی پک اوفق سرمایه لریک تمیه و حایه لری
ایچون روسیه ده حقیقه پک تکامل اصوللر تطبیق
ایدلیدیکنی کوردک . بوسایه ده بودشمن مملکتده
برخیلی ترقیات حاصل اولدی . شو جهنلرک تدقیق
و تبیین اولیای اموردن رجا ایدرز .

حکومتک بواقینلرده بعض اوفق صنایع
و اختصاصه تعلق ایدن موادلر تخصیصی ایچون
آوروپایه برخیلی طلبه کوندردیگی کال عمونیته
خبر آیلورز . بو جوجلرک خصوصات شتایی
منفق مملکتده اوکونه چکلرینه شبهه ضر یوقدر ،
پک آز زمانده ، ایکی ویا اوچ سننده وطنمزه
غایت یکی آلات سعی و عملله مجهز بر قافله شیبان
کله جکدر . اگر بونلرک چالیسه بیلرلی ایچون
لازم کلن وسائط بوکوندن تمیه ایدیله جک
اولورسه اصنافلی و کوچک صنایع کبی شعبات مهمه
اجتماعیه نك بزده قطعاً تأسس ایتدیکنه شمدیدن
قناعت کتیره بیلیرز . برخیلی زمان اول مملکت زدن
اوروپایه زراعت تخصیصی ایچون بر جوق کنج
کوندرلشدی . بونلر عودتارنده چالیسه جوق چفتلک
وتارلا بوله مدبلر رطیعتیله حکومت خدمتانه کیردیلر .
رجال سیاسی و اداره ضر آره سننده زراعت مهندسی
آز دکلدن . بوکوندن ایدیله جک بر همت نتیجه سی
اوله رق اصنافک حایه سی ، کوچک صنایعک احیاسی
ایچون تشکیلات وجوده کتیرر ایسه ک زراعت
تخصیصینه کیتدکلن صکره آنجیق باب حکومتده ایش
بولان کیمسه لرک دوچار اولدینی انکسارامل وخیالندن
کنج لر ضری وقایه ایتیش اولورز .

بتون بوسی و همترک نتیجه وقاطبه سننده
مملکت زده بر طبقه متوسطه وجود بوله جقدر .

نظريات دكل ، عمليات

مملكتتمزده اقتصادياته ميل هوسى آرتيور .
بعضاً نظريات ، بعضاً فليات عيطنده تشيتر
واقع اوليور . بو حال ، تورك عنصرنيك اسكي
اويقورلرډن اوياديفينه دلالت ايدن . احتمالكه
قصورلر ، خطايلر وقوعه كليور ، فقط بر كون
كله چك كه تجربهلر بزه طوغرى بولى كوستره .
چكدر . بتركه بز شمدي بو ايشلره كيرشمش
وتجربه ميدانه آلتش بولم .

اقتصاديات مجموعهنك صوك ايكي نسخه سنده
ايكي تشيترن بخت اولونيور . برى زراعت
نظارتندكي اقتصاد مجلسي ، ديكرى اقتصاد درني
كه بونلر بالخاصه نظريات ايله مشغول اوليورلر . قوه
تشهيديه مستند اولماق اوزره تشكىل ايدن بوايكي
چميك صرف نظريات ايله اشتغال ائجه چكارني اميد
ايلرز . ممالك عثمانيه نك بوكونكي احتياجي ، نظري
اولقندن زياده عمليدر . بو احتياج علم اقتصادك
مادى نظريه سندن بك اوزاقدنر . حياتن مبرم ،
عجايبي ، چابوق نتيجه منتظرر . باخصوص
مملكتتمزده ياپيله جق ايشلر ، تشيترات اقتصاديه
معاموم ومعيندر ، ميدانده در . بز هر مملكتندن
صوكرديه قالديفنر همچون ديكر مملكتلر تشيتراني
ايچنده هانكيدرندن فائده عموميه وجوده كلش
ايسه آني هان تطبيقه چيورلر . آفاده ميك مذاكراته
نه حال ، نه ده زمان مساعد دكلدر .

بو تشيترلى اجرا ايدم چك كيسه لر ، نظريات
اوزرته بناي معامله ايدم ضرر . آنلر ، نرهده نه
ياپيلمش ، شرائط نهدن عبارت ايش ، بز
مملكتتمزده ياپيله جق شيلر نهدن عبارتدر ، بونلر ايش
الين بيلير ايسه كايديز . ذاتاً بز ديكر شيله لردهده
مطالعات نظريه دن بر استفاده ايدمك . هم او
نظريات بزى جوق ياكلش بوللره سوق ايتدى .
فلياته ، كوركوبه مستند تدقيقاتر كه بز لازمدر .
مثلا اقتصاديات مجموعهنك مملكتتمزده ايكچيلك
حقتده يازلمش كوزلر بر بند وار . فقط بو بندي
اوقوديفنر زمان ذهمن بوشلقدن قورتلمايور . بزده
ايكچيلك نهدن ايكي بوز قرق بو قدر بيك ليرايه
قدر چيقه ييلمش ، نه ايچون صكره فوق الحد بر
صورتده نزل ايشدر ؟ ايكچيلك ترقيسته مانع
اولان شيلر بزده نهدن عبارتدر ؟ اصولده ،
بو ايتنده ، عادات عليه ده ، وسائط اجرايه ده
اصلاحي اقتضا ايدن نه كي شيلر واردر ؟ بونلر قيلي
قورق يار ارجه سنه تشريح ايتلدر كه قناعتن مملكتتمزده
ايكچيلكي قاورايه بيلسون . مملكتتمزده اقتصادياتك
انكشافه مانع اولان نتيجه شيلر واردر كه ايش
ايچنده بولسان كيسه لر بونلره بالذات و علم اليقين
مطاح درلر . ايسه آنلر علميدر كه موجب
فائده در .

ايكچيلك ممالك اجنبيه ده نهدن طولاني ترق
ايتديكي بالفل آكلامق لازم كلديكي كي بزده
نهدن كبرى قالديفني ده مستحصلردن ، منسوجات
تجارندن اينجه دن اينجه تحقيق لازمدر . بو
خصوصده نظرياتن استخانه ايديله ضرر .
بزده اقتصادياتن مقصد نظريات ايله اشتغال
دكلدر ، مملكتني ، يا موجود اولوب ده فائده سي
آز كوريلن ويا هيچ موجود اوليان شيلر حقتده
معلومات صاحي ايتكلدر . بوايسه نظريات ايله اولماز .
عالم مسائله كيروب بوسته لره عقل ايردبرمك اقتضا
ايدن . مثلاً كين بر مقاله مزده يازديفنر وجه ايله
مملكتنده اصلا موجود اوليان واحتياجات مبرم دن
بولان شيلر ايچون محاربه هنكمنده مخرج شهادتند
هسي آرامق ني وجه در . فرض ايدم كه بزده ،

ممالك مسدوده دن بركي غاز كلدى . بونك مخرج
شهادتنامه سي بوقسه بز بومالى كبرى چورمه بزيا ؛
بالعكس كلديكنه يك ممنون اولورز .
عالم مساعيدن خبردار اولق ديدك . بنه
كاغد مسئله سي اله آلام . بونده نظريات ايله
اشتغال ايدمك بر كيقيت بوقدر . كاغد نصل
ياپلديني ، نصل سوق ايدلديكي ، اورمانلر كاغد
فابريقه لر بزه نهدن بوقدر بونلر لازم كلديكي ،
نه كي آفاج اقتضا ايتديكي ، وسائط نقله نك نهدن
عبارت اولديني ؛ سلالو لوتيد نه وجه ايله اعمال
ايدلديكي ، بز مملكتتمزده نهدن باچوراچي قيديني ؛
نهدن كاغد صرف ايدلديكي بيلمليدر . حتى كاغد
ياپيله جق يرلردن آقان صولرلر مواد محتويه سي ده
بيلمليدر . بز هر حاله كاغده لازمدر . آرتق
مبادى نظريه دن ، مجرد ايدن بجه حاجت بوقدر .
كاغد اعمالى صنعتى نصل تاسس ايدن ايشته آني
بياملى بز . بونلر بيلمز ايسه شمديكي كي بو صنعتدن
مخروم قاليرز . علوم نظريه نك بر فائده سي اولماز .
كذلك بوكون ويانه ده بزم تجارضى برهيت
مجموعه كي اداره ايتدبرم چك غايت اوقاق بر
تشكيلاتن اولسه ايدى امين اولك مثلاً صابون بوراده
اون بيش غروشدن زياده آلامز ايدك . وكذلك
اللي آلتش غروشلق كاغدلر بز غزته جيلره بوز
قورونه صالماز ايدى . او زمان بر غزته لرضى
شمديكي كي ايكي صحيفه دكل ، درت صحيفه اولق
اوزره چينازير وشمديكي كي الكترولولى بر زمانده
افكار عموميه ضره ، قارلر ضره دهسا بشقه درلو
معلومات ويره بيلير ايدك .

ممالك عثمانيه نك حيات اقتصاديه سي نظريات
دايره سندن بك اوته طرفه كچمشر بونلر آكلامق
هيچ ده مشكل دكلدر . اصلا و قطعاً بونلر قواعدني
كتابلر ده آرائقه احتياج بوقدر . تجربيه ايله احراز
ايديلن بيلكي در كه بز لازمدر . ممالك عثمانيه نك احوالى
كوز اوكلنده اجمال ايدلى ، معلومات ايستايستيقه
وحقيقه به اطلاع حاصل اولمى . مثلاً منسوجات فابريقه سي
ياپيله بيليري بونلر ادراك ايچون نسج ايشني بيلملى ،
مملكتنده نه كي نه قدر باوق چيقديني ، امالينك
نه طرزده منسوجات قوللانديني ، وسائط نقله ني ،
مصارفى ، عماله اولوب اولديني ، اجر نلرلر نه قدر
اولديني بالعل بيلملى وديكره معلومات عموميه به واقف
اولمليدر . ايشته اوللر و نقرعاني بزده بولمديني
ويا خود محيط مساعد اولمديني ايچوندر كه منسوجات
فابريقه لرلى بيده اولماشدر .

خلاصه ديمك ايستر كه بز نظريات ايله اوغرا .
شه جق بر زمانده دكلز . بزده عملياته كيريشه چك
انسانلر لازمدر . بناء عليه چيترلر ممكن اولورسه
ايچلرته عملى انسانلر ده آلمليدرلر . صكره امكانى
بوله بيلورلر ايسه هر بر شمه ني اربابندن وعاندن
تديق زحمتنه قانلا عيلدرلر . واقعا بو لك كوچدر .
بر ويا بر قاچ كتابك صحيفه لرني اوقومقله نظريات
يك قولاي ايديلير . ديكرى ايسه فوق العاده
مشكلدر . ايكي كره ده سويلدك . ششو محاربه
هنكمنده وآندن صكره احوال اقتصاديه به برچرا
تعيني اسويچره حكومتى نظريات و عملياتي جمع
ايدن مسلكر اربابندن صورتى . آنلرلر معلومات
عمليه وعدديه سييدر كه حكومتى سوق و اداره
ايتدى . بو معلوماتى اوقوديفنر نظرياتن بخت
ايدلديكي كورمك . احتياج فابريقه به ، زراعت ،
تجارته ايدى . نظريات دكل ايدى . آرزو ايدرز كه
بزده ده بو جهتلر آكلامسون كتاب مطالعه سياله
ايدن بيلكمز نظريات بيلكيلرته نهايت و برلسون .

نامل

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.615.2

اخيرا تشكىل اولولان انجين معرفتله رقاموس عربى
تأليفه تشبث ايديليكى براق كون اول خبر و مش
ولسانك املا قاعدلرلى ضبط و تثبيت ايله مكيل
بر صرف و نحو و برده توركيكك قاموسى تأليف
انجين بر مدت پائيشان لسان انجين حفته ده
معلومات و بره حكيمى يازمشدق . لسان انجينك
املا و صرف و نحو شعبيى تأليف ايتديكى (اصول
املا) رساله سنى بولدىن اين اوج آي اول مسوده
حائده طبع و رچوق ارباب محير و تأليفه
ولسانك متوغل بر خيلى ذواله و مكاتب تاليه و حاليه
معلملرله كوندردرك فكرلرلى استزاج ايتشدى .
ترك مختلف قطلرله متعلق مطالعاتى حاوى اوله رق
انجينه وارد اولان يوزه قريب جوابنامه لر آبرى
آبرى تدقيق ايديلكدن صوكره رساله نك بعض
قسملرله تديلات اجرا اولونمشدر . املا مساعيسى
خصوصى دكل عمومى برمشله اولديندن املا و صرف
انجينك ترك تأليفنده عموم نامه حائز صلاحيت
ادبا و محيرنه مراجعت ايتشى و اولرك مطالعه لرلى
نظر دفته آلماسى البته موافقدر . انجينك مقدا
بر نسخه سنى ده مطبعه موزه كوندرمىش بولونديشى
مطبوع رساله مسوده سنه باقرق آ كلا بورزكه
(اصول املا) ده يايلان ايش ، واسع اصلا -
حات و تديلات دكل ، بلكه املا نك اليوم بولونديشى
تكمامل مرحله سنى تبين و تثبيت ايدين برطاقم اساسات
وقواعددر . املا انجينك ، اصلاح و جواركى
لسانك كندى و جدا انجه قبول اولونمايه حق اجتهادات
شخصيه محصولى ، صنعى و زوراكى اصلاحاته
كيريشمه مش اولماسى يك موافقدر . انسالر ايلك
قوشمايه باشادقلى زمان سوزلرلى تثبيت ايتك
ايسته دكلرندن بالطيع املا نك تاريخى ، لسانك
تاريخندن آبريلماز و او حالده املا ده لسان كى
تدقيق اولونه حفته نظراً لسانده هيچ برصورتله يايلا
مايان دشغى و عمومى تصرفلر املا ده يايلامازدى .
بو سيله املا انجينك طونديشى طرز متديلى و واقف
بولوبوز . انجينه تديلاتى اكامل ايديلى اولان
مجموعه نك بر آيه قدر طبع و نئرى محتلدرد
لفت انجينه كانه ، بوده كنديشنه لازم اولان
و نأفق قسم اعطلى طوبلا دقندن صوكره قاموسى
تأليفه باشلامش ايسه ده اكاجلى بالطيع بر آز دها
زمانه محتاجدر .

«آديتاسيون»

هروى : جلال نورى

سرلوحنه اولوق او قوه قرانئزجه بر كله
قوللاندقمزدن طولاي قارلر مرك عقوبى رجا
ايدوز . «آديتاسيون» لفظكك مقابلى بزوله مدنيض
كبي ، اسنادلر زنده بوله مديلىر . - انطباق - ،
بومضاي مفيد دكلدر . عناسى ، اولسه اولسه ،
برقكرى ويا برمفئلك اولدينى كبي دكل ، آكا
ياقئين برصورتده . بشفه كله لرو بشفه شكلا رله افاده
انكندر . بزله مقصدض ايسه بوراده كله دكل ،
برذوقته ايجدهر .

بعض تيارو بيه سارى ، قرانئزجه دنى تركيه نه
آماله ايديلكه باشلاندى . هجبا آديتاسيون
شرح اديه موافقيدرد ؟ شويله بر مقايسه ده
بولونم : پارسده [بولوار ده قاپوسين] ده بر
شيلر كچيور . برعائده بعض او بوقوسلر قائلر حادث
اوليور . قومشورل قاريشيور . ايشك ايجنه حكيمه
كچيور . مطبوعات مداخله ايدور . عدول
هيئى فكرلرلى سويلور ، الخ . وقفه ي اله اولوده
اشخاصى دكلد بره جك اولور صهق عجا موقف
اولور بيز ؟ اصلا ! لك ابتدائى پسيئولوژى
قواعدى موجدنه وقوعات ايله محيطات ملامتقدر .
پارسده اولان بر وقفه نك مارسلياده دكل ،
وهوسايده بيله جريانى ممكن دكلدر . مشهور
[چاولس ديكس] لك اثر نفيسى اولان [ده ويد
قاريفله] ده كى جوجتى ، برانكيز جوجويدرد .
ملكه نك ، عرفك ، زمانك ، ملتك ، حتى
شهرينك زاده سيدرد . اسى قرانئزلهد بريكز .
رومان اوغوناز برحاله كچير . [ليلى ايله جنون]
حكايه سنى انكلازجه يه ترجمه ايدركن ايلاي
- ليلى - يه ، جنونده - اونلور - يه تحويل ايدركز ؛
ميدانه آكلاشلاماز برائر قويمش اولورسكز .

بروكسده ده ، پارسده ده بوزلرجه دفته اوبانان
[ماه موازل] بوله مانس] لك ازده و اجى [عنوانى
كوزله ، حتى يابدل بر او يون وار . بوندى
مقصد بلجفا اصناف حياتى كوستمكدر . وقفه ي
تخريف ايدوب بروكسده دكل ، ليونده كچيريكز .
حقيقه اوعاز .

آديتاسيون لك سربست اوللى ، و تابع
خصوصيه دكل ، خطوط عموميه يه تلقى اعمل
وبره رجه قدر عونددن آبريليدركه بر شيشه
بگوشون .

هله لرونك تيارو لرونك تركيه نه آديتاه ايدلسى
هان حلق هاندر . آلفرانته حيات بهله ،
آلفورقه ايسه بيشون بهله در . آلفرك جمعيت
آجيتى ، بزنى قايلايدرد . آلفرك فكرى ، ضايعى ،
مشاوى ، طرز مطاشرق ، روحياتى ايله بزملكيلر
آرهنده مطاشرقدر فرق اولدور . استانبول حياتى
ايله چارس حياتى ، عالملى آره سنده بيوك بر مبانيت
كوزله چايلايد .

پسيئولوژى اعتباريله لك ياكش اولان بو
طرز انقباسك مضمونيت و اخلاقيات نقطه نظرلرله ده
بيوك برقادمسى اولشه كركدر . اديتاندن برقاچ
مقصد بولوشده : بولوشون برى هر حالده ، تربيه
فكرى و حشمتدر . خصوصيه تيارو زنده ناييلردن
برى ، بلكه لك بيوك خلقك سوييه اجتماعيه
و اخلاقيه سنى بروكسكندر . اگر پارسده ، فقط

بالكز پارسده مخنه يه قومان بعض آجيتى وقوعاتى
بزم عائله لر ضى ايجنه نقل ايدرك او يارساق بوندى
هيچ بر اى نتيجه چيماز طئندد يز . هرملكنده
برتيازو سانسورى واردر . بالكز حرب حالده
دكل ، صلح زمانده بيله ، حتى پارسده بوساسور
اجراى احكام ايدرد . پارس مخنه لر زنده قابل تمثيل
اولان بعض او بولرله آلمان و آصريقان ضابطه
اخلاقيه سى اصلا اذن و بر مامكده در . بروكسده كى
سانسور ، پارسده كندن بعضا دها خفيف اولديندن
پارسده اوبانه مينان بر پياس مثلا بروكسلك
- مونه - سنده موقف تامشايه قونا بيلور .

احوال بومر كزده ايكن قرانئز تيارو اديتاك
اولدينى كى بزله نقلى بر حسن نتيجه توليد ايتسه
كر كدر .

- لانه زون دارويل - نامنده كى بر پيه سى
- چوروك نعل - عنوانيله ، كچنده ده كوزل ، لكن
يك مبتدل بولوار او بولر نئق - لاهل آواتور -
آدى براو يون - بر چيچك ، ايكي بوچك - اسياه
مخنه لر زنده تمثيل ايدلى . بويه سلى اقتباس
ايدنرك خلوص نيئرله و مقصدلر نك ادبياتمه
خدمت ايتك اولدينه شيه ايدلز . شو قدر كه بو
معلملر بشفه برجهه مصروف اولسه هر حالده دها
خيرلى اولوردى . مسوموا تزه نظراً يوقارنده اسى
كچن [ماز موازل بوله مانس] او بونده آديتاه
ايدنك اوزره ايمش . بوايونك باشليجه صهنى
پارسيلره بروكسل لحنى ، اولخك تحفظلرلى
كوسترمكدر . و انما بزده ده بروكسللى بوله مانسك
برينه برقرمانلى روم اقامه ايديله چكش . اوراده كى
پراجيلر سنده سى برينه ولايت مجلس عمومى سى
كچه چكش . لكن ايكي عالم آره سنده خيلى فرق
اولسه كر كدر .

آديتاسيون برينه اصتوقلر اقتباس ايدلسه
واورواده ايدلىن تجر بيلردن مستفيد اولورق ميدانه
ايداعى اثرلر كئيرسه ك دها اى اولمازى ؟

بر شى دها سويليم : على العاده ترجمه ،

چوق وقت آديتاسيونه صرحمدر . هيچ اونلازه
اوتويلن ويا سير ايدين فلان تملكنده جريلن ايتش
فكريله پيه سى اوغور ويا سير ايدرد . بشون بشون
خيلى زيمان ويا تيارو لرونك آديتاه ايدلسى بيله
طوغرى دكلدر . مثلا آله يك مشهور [روينسون]
حكايه سنى آلهم . برانكيز جوجو جى اونلر ايدلرله
كچدر كن كيمى قضايه اوغور بيلور . بروحشى آله ده
سنلرجه قايور . صكره قور تولوب تملكته عودت
ايتك چاره سنى بولور . بوچوجوق بو اظه ده سى
ذاتيسنه استقلا اياشايه بيلور . برچوق شيار بيلور .
وهله ابتدائيه ده بو بشون بشون تخيل ماصال قابل
انقباسدر ظن ايديلير . مثلا انكلاز روينسونه
هندلى [هاولا جيو] كنديشنى برهلم . خار بوللاز .

روينسون حكايه ستك مؤلفى [اديتاه دو فو]
انقباس سنى ياقوشده صرف ذائقه شائسته استناداً
بر آلفورقه صحتونك ، نك باشنه بيله ، نوده
اولور سسه اولسون باشايه بيله كچنى كوستمك
ايسه ميمدر . حالبوكه روينسونك برنده بر
[هاولا جيو] كنديشنى وحفى حيو انلرله قايديرردى .
خلاصه ، آديتاسيوندن خبر كيز .

بازارلى و سوده كئيرمه ك ايسه ادا انجون
بازارلى و سوده كئيرمه ك ايسه ادا انجون
بازارلى و سوده كئيرمه ك ايسه ادا انجون
بازارلى و سوده كئيرمه ك ايسه ادا انجون

ادبانك ملتہ قارشى بورجى

ويانه دن چيقدن برقاچ كون اول ، فرصت دوشدى ده ، ادباى مؤلفيندن (شونهر) ك يازدني صوك پيهسى (هوفورغ) تياتر وسنده سير ايتدم . شونهر ، اقدام قارلاري ايجون بك مجهول دكلدر . درت بش سنه اوليور ك بومؤلك ديكر بر تياروسنك ، « ايان و وطن » پيهسنك موضوعى اقدامه يازميش ايدم .

بوآترده سائى ، وطن سو كيسي ايدى . اوزمان مملكتك ذهني شمعيكنه نسبة ايتداتى برحاله ايدى . ملت و وطن فكرلى او قدر انكشاف حاصل اتميش ايدى . صوك كورديكيم (ملت فلاكتنه) پيهسنده ينه اوسا قدر كه مؤثر در . شونهر ، اوسترايك اليوم بك مشهور اولان تياتر مؤلفر ننددر . يازدني اثرلر اكثر تيشه و وطن پرورانه در . انسان بو اثرلى تاشا ايدر كن اخلاقيات نظر نده بوكسه بجه بوكسه لير ، وطن و ملت سو كيسي ، يوزده صر بوطيت طويغوسى آرنديجه آرنار . شونهر ك هر پيهسى بيكارجه خلق عشق ايله ، تأثر ايله ، بر عبادتخانه ده حق و معبود مواجهه سننده بولونبور اميش كي ديكر ، آغلار ، اميدى آرنار ، طاقتنه يكي قوتلر منضم اولور .

شونهر ك ايك شايان دقت صريحي اثر نده اصل خلق ايله ، اهاليك صاف و تيز طبقه سيله ، كوچوك صنفلر ايله مشغول اولغدر . او ، بو وطن پرورانه اولغدره بوقارى طبقه لره چيقدماز ، اصل معصوم ملكك اوزنده كي حساسى ، غلوتلاري آران بولور . نه سوبله بورلر آنى دقتله ديكر ، حتى ائده لري ، كله لري عينا آير ، آنلك لسائلر نده كي فزيولوژى ايله استئناس حاصل ايدر ، روحى آنلك روحيه مضافه ايتدريز . ايسته آنك ايجون شونهر سويلر ، آلفيشلار . ينه آنك ايجون شونهر ك اثر نده كي موضوع شون ملتي علاقه دار ايدر . بناء عليه اوبه سار اوينايز ايكن تياتر و خنجانج طولار .

« ملت فلاكتنه » پيهسى ، ناوليون زمانده اوسترايك (نيرو) ولايته وقوع بولان تجاوزه قارشى طاعيلر ك نهوجه ايله وطنلارنى مدافعه اتميش اولدقلى كوستن بر قهرمانلىق كتابيدر . خلق فرانسك تجاوزه لره قوتيله ، حسترسليه مملكتلرينك اسارته دوشمه سنه تحمل ايتيور ، عقد ايديلن معاهده احكامى ييرتيور ، قائل بر باراغك آنتنده اجماع ايدبور ، صارب طاعلره چيقرق قورانسزله ميدان اوقبور . حمتيله ، غيرتله ، منائتله ، باخصوص مهارتله فرانسز مفرزه لرنى طاعلق ، طاشلق ايجنده خير بالايور ، يوريبور ، هجو ايدبور .

بو آترده حرز جان ايديله چك شى ، طاعلى خلقك لسائندن چيقان حاستكارانه فكرلر ، جمله لردر . وطنك اسارته دوشمى احثالك بومعصوم ، يوازي تيز انسانلر اوزرنده حاصل ايتديكي تأثير يسليرم كي . . . دده لرندن ، بابالردن توارن ايتكلرى حساب ، قهرمانانه بوانسالره ممكن دكل اسارنى قبول ايتدريزه بور ، آنلر قوتلى دشمن قارشيسنده كندلارنى هيچ ضعيف كورمه بورلر ، مملكتك تركى حقدنه كي معاهده يي تحته يازدنيورلر ، قاديئلر ايكله بور ، صير لانيور ، نيرو طاعلارى آتش ايجنده قاله چغندن انديشه ايدبورلر !

مجاورله قيزشديجه قيزيشيور ، بر آراق طاعليلردن برى ، وؤسمادن برينك شرفته دور اقتداح تكليفنده بولندي زمان :

— وطن الدن چيقدني بر زمانه بر شخصك محنته يادوش ايدلز !

عتابيله بوتكليف رد ايديليور . نيروى مدافعه ايجون ترك حيايات ايدنلر تجليل ايديلر كن ، ايك حران تلي بر معاورته كيرشمش اولان بروطن پرور ، متون اهاليك قيامه حاضر اولدقلى بيان ايدلديكي زمان ، برادرينك قاتيله بويانان باراغى بر آغاچ هووشى ايجندن چيقاقوب اورته ديكيور و بو قاتك ايتداتى آتالغده ايتكده حياياتيه حمتيله چيقرم .

طولديرلان تفنكى بر سلاحشوره اوزاديبور . فرانسزلر هجوم عموى قومانداسنى و يوريبورلر . مدافعه جهنى بر آتش ايجنده قهرمانلىك صوك صر تيه سنه قدر بوكسه ليور . سنجانقدار ، باباسى ، اولار بر قرداشى ، صكرده ديكر ايكي قرداشى اوريبورلر . فقط نهايت تيرواليلار موقف اوليورلر . . . نائل اهل اولان كوكايلر كورلونه طاعلردن موزيقه چالهرق طاقم طاقم ايدبورلر . كويلر ده كي قاديئلر . آلابره قارشى چيقيورلر . ايسته بو صرده سنجانقدار ك عاتله سى ، اختيار آنا و كايين ، عاتله ك هيچ بر ارلكى كبرى دونديكى كورنجه چكلارى ، اللرى كينتله بوب قاليبورلر ، كوزلرى ، چهره لرى اضطراب ايجنده بر خيولى خبر بكه بورلر .

ديركن تيرواليلر ك قوماندان (آندره آ) انده قائل بر قاتله يالكن باشنه اوه كيلور ، حويلده اوطوريبور . جدبت قهرمانانه سيله ، تأسف ليله ، رحيميله شفقتيله ، لسيلر ليله عاتله يي فلاكتدن خبردار ايديبور . غر بورلر ، قيرادلر سكوت بولوب ده قيلر اميد سزلى اميدلديركن تكري به توجه ايتديكي آن توكلده قاديئلر شيدت تاثر آنتنده باشلارنى اوكلار نه اكوب ايجين ايجين آغلار بورلر ، اورته لنى بر سكوت ماؤسانه استيلا ايديبور .

آندره آ صنداليه سنندن قالفور ، قائل باراغى انه آليور ، حويلده او بويان اوغلان چوچك ياتدني بيشيك باش طرفه باراغى قوشادوب : — وطنك استقلال و حريتى بر كون ينه تهديد آنته كيررسه سننده اجدادك ، باباك ، عمجه لرك كي بو باراغ آنتنده فدائى جان ايتكى بيل . . .

خطابى ايراد ايديبور ، بيشيك اوكلده اوطوران آنا ، استقبال قورقوسى ايجنده حالك دهشتندن طونوب قاليور .

بويهسى خلاصه خلاصه اولهرق قيد ايديبورم . كويلر ك معاوره اثناسنه تماطى ايتكلرى سوزلر ياشلى باشنه بريند بسالت تشكيل ايدر . بوسوزلر سوبله نيرا يكن تياتر و تاشا كراف بر ميمده ، برخطبه ديتدارانه يي ديكر ايكن جماعت نه وضعت آلبرايه اويله بر حس احترام ايله او حيتكارانه معاورته ديكر بورلر . طاعليلر ك غلبه دن صوكره كويلر ينه عودنلارى هنگامنده ، باباي و اوچ اوغلى بردن غائب ايدن عاتله لك تاثراته تيارورده اشتراك اتميش فرده واحد بوقدى . صحنه ده كي او بوشيلر آغلار كورديبورلر ، فقط حاضر ين حقيقه آغلار بورلر . هله بر قاديئلر بوقدى كه انده كي مندبلى صير صيقلام اولسون !

حريميه نظارتك تحسسات علويه خدمت ايدن قيرزه ، وطن كي ايكي اثر كالانه يي طبع ايتدريمك آرزوسنده بولنش اولدينى اوقوديم زمان اوسترايك مؤلف شونهر ك پيه سارنى بالطبع در خاطر ايتدم . مع التأسف بزده تياتر و مملكت موجود اوليى ايتكار محوميه يي بك بيوك بر مؤثر دن محروم قليور . بزم كي ، حله محتاج نيجه مسائل اجتماعيه ايجنده قرازسز طوران بر ملت و فكر صرجه ، تياتر و يه بك محتاج ايدى . حقيقه مملكتن زده اجراسنه لزوم كورديكيم اصلاحات او قدر اساسلى ، او قدر قاراييق ، او قدر مهمدر كه خلق بولرلك ساحه نيميله شرحى ، صوكره حياى كوره بيليدر . بوكي تياتر و لره (پيهس آتاز) ديناور كه آنلر قاييدن مقصد مملكتى ، علماسنى ، اكابري اشغال ايدوب طوران هر پرستاله اجتماعيه يي حله يازديم ايده چاق ايتكارى سرد ايله مكدر .

ادبايى ك بر آرز بوجيه حراق ايتلر يي بك آرزو ايدر ايدلك . ملتز ، بعدما ادبيات خصوصنده آتاز جديده يه ، يكي ذهنتله يازلش آثاره محتاجدر . بو ملت آرق بيلديكمز نشيده لره ، اسكيسمى نظم و نثرلر ايله ذهني تربيه ايدم . آكا بر فداى معنوى و بره جك مسطور حادثات لازمدر . برده ايدلر ص خلق طبقه لرى ايجنه كروب مانلىق قدي نيمه سن . مجمده كوتور اف لره ، ايجو

اخلاقيات نظر کرده بود که لایحه بود که لایحه و وطن
و ملت مسوکسی ، یزده هر بوطیت طوفوقسی
آزادچیه آرناز . شونه رنک هر بیه سنی بی کارچه
خلق عشق ایله ، تأثر ایله ، بر عبادتخانه ده
حق و معبود مواجهه سنده بولونیور امیش کبی
دیگر ، آغلان ، امید آرناز ، طاقتنه یکی قوتلر
منضم اولور .

شونه رنک اک شایان دقت حزتی اثرلرنده
اصل خلق ایله ، اهالینک صاف و تمیز طبقه سیله ،
کوچوک صنعتلر ایله مشغول اولمقدن . او ، بو
وطن پرورانه اثرلرده یوقاری طبقه لره چیقماز ،
اصل معصوم ملنک اوزنده کی حساری ، غلوتلری
آراز بولور . نه سوله بولور آتی دقتله دیگر ، حتی
اغلاملری ، کله لری عیناً آلبز ، آنلرک لسانلرنده کی
فیزیولوژی ایله استنتاج حاصل ایدر ، روحی آنلرک
روحیه مصافحه ایندیر بر . ایسته آنک ایچون
شونه رسوبلر ، آلفیشلانیر . نه آنک ایچون شونه رنک
اثرلرنده کی موضوع بتون ملتی علاقه دار ایدر .
بناءً علیه او بیه سلر اوبنانیر ایکن تیارو خنجنا خنج
طولار .

« ملت فلاکتده » بیه سی ، نابولون زماننده
آوستریانک (نیول) ولایتنه وقوع بولان تجاوزه
قارشی طاغلیلرک نه وجه ایله و طنلری مدافعه ایش
اولدقاری کوسترن بر قهر مانلق کتابیدر . خلق
فرانسه نک تجاوزه لره ، قوتله ، حقست لقیله مملکتلرنک
اسارته دوشمه سته تحمل ایتمه بور ، عقد ایدیلن
معاهده احکامی بیر نیور ، قائلی بر بایراغک
آلنده اجتمع ایدیور ، صاب طاغله چیقورق
قرانسلر میدان اوقورور . حقیقه ، غیرته ،
منانته ، باخصوص مهارتله فرانسه فرزندلری
طاغلق ، طاشلق ایچنده خیربالیور ، یورنیور ،
بحو ایدیور .

بو آمده حرز جان ایدیلرک شی « طاغلی
خلفک لساندن چیقان حاسمکارانه فکرلر ، جله
لورد . وطنک اسارته دوشمسی احکامک بومعصوم ،
پروازی غیر انسانلر اوزرنده حاصل ایندیکی تأثیر
بیسلیریم کبی . . . دده لرندن ، بابلرندن توارت
اشکاری حساب ، قهرمانانه بوانسانلره ممکن دکل
اسارتی قبول ایندیرمه بور ، آنلر قوتلی دشمن
قارشینده کندیلری هیچ ضعیف کورمه بولور ،
ملکتک ترکی قهنده کی معاهده تیخیز ایدیورلر ،
قادینلر ایگله بور ، صیقلانیور ، تیپول طاغلی
آتش ایچنده قاله جندن اندیشه ایدیورلر !
محاوره لری قیزشدقچه قیزشیور ، بر آراق
طاغلیلردن بری ، رؤساده ن برینک شرفنه دور
اقداح تکلیفنده بولندی زمان :

— وطن الدن چیقندی بر زمانده بر شخصک
جختنه باده نوش ایدلر !

عناویه بوتکلیف رد ایدیور . تیپولی مدافعه
ایچون ترک حییات ایدلر تجیل ایدیلرکن ، اک
حرارتی بر محاوره بیه کیرشمش اولان بروطن پرور ،
توتن اهالینک قیامه حاضر اولدقاری بیان ایدیلرکی
زمان ، برادرینک قانیله بویانان بایراغی بر آغاچ
قوغی ایچندن چیقاروب اورتیه دیکور و بوقانک
انقمانی آتی ایچون اوکنه چیقان دشمنلری نه لیه جکی
آتش بوسکوره رکن سوله بور . اغاجک قوغی
ایچندن ، کیرده کی بر آراه اقدن تفنکر ، قصا .
طوره لر ، سنوکلر برر برر چیقور . دهمت
دهمت اورتیه آتیلان هر بر مسلحی بر کویلی
دراغوش ایدیور ، طاغله طوغری طیرماتیور .
سنجاقدارک اختیار باباسی ، بری اون اوچ باشنده
اوچ قرداشی ایلری بیه قیرلا بولور . اک کوچکی
اوده آلیقوغی ایستایورلر . کوچنی ضبط ایتمک
ممکن ی ؟

تیپولرک النجا اشکاری صاب برتیه دن ،
براستحکام طبعی دف لایقطنق آتش ایدیور .
اختیارلر ، قادیلر ، چوققلر عسکرک برر خدمتی
کورنیورلر . کیمی قورشیون دو کور ، کیمی

اوطوریور . جدیت قهرمانانه سیله ، تاسفیریه ،
رحیمیه شفقتیه ، مسایلرله عالمی فلاکتدن
خبردار ایدیور . غریور ، قریادرلر سکونت بولوب ده
قلبلر امیدسزلی امیدلرین تکریمی توجه ایندیکی
آن توکلده قادیلر شمدت تأثر آلنده باشلری
اوکلر بیه اکوب ایچین ایچین آغلا بولور ، اورتیانی
بر سکوت مأیوسانه استیلا ایدیور .

آندره آصندالیه سندن قالیور ، قائلی بایراغی
النه آلیور ، حولیده اوبویان اوغلان چرجک
یادتینی بشیکک باش طرفنه بایراغی قوشادوب :
— وطنک استقلال و حریتی بر کون بیه
تهدید آلته کیرسه سن ده اجدادک ، باباک ،
عجه لرک کبی بو بایراغی آلنده فدای جان ایتمک
بیل . . .

خطابی ایراد ایدیور ، بشیکک اوکنده
اوطوران آنا ، استیبال قورقوسی ایچنده حالک
دهشتدن طوبوب قالیور .

بویه سی خلاصه الحلاصه اولدقاری قید ایدیور .
کویلیلرک محاوره ائساننده تعاطلی ایندکاری سوزلر
باشلی باشنه بر بند بسالت تشکیل ایدر . بوسوزلر
سوله تیر ایکن تیارو عاشاره کراف بر معبده ، برخطیه
دستارانه دیکار ایکن جماعت نه وضعیت آبرایسه
اویله بر حسن احترام ایله او حیثیکارانه محاوره ی
دیکاره بولردی . طاغلیلرک غلبه دن صوکره کویلیرته
عودتاری هنسکامنده ، بابایی اوچ اوغلی بردن
غائب ایدن عالمه نکلر تأثرانه تیاروده اشراک ائتمش
فره واحد بوقدی . صحنه ده کی او بونجیلر آغلار
کورنیورلردی ، فقط حاضرین حقیقه آغلا بولردی .
هله برقادین بوقدی که النده کی مندیلی صبریتلام
اولسون !

حربیه نظارتک تحسینات علویه خدمت
ایدن قیزه ، وطن کبی ایکی اثر کالانه بی طبع
ایندیرمک آرزوسنده بولنمش اولدیغی اوقودینم
زمان آوستریالی مؤلف شونه رنک بیه سلر بی بالطبع
درخاطر ایندم . مع التأسف بزده تیارو نکلر موجود
اولیشی افکار عمومی بی بک بیوک بر مؤثر دن محروم
قیدیور . بزم کبی ، حله محتاج بیه مسائل اجتماعی
ایچنده قرار سز طوران بر ملت و فکر مزاجه ،
تیارو بیه بک محتاج ایدی . حقیقه مملکتش زده
اجراسنه لزوم کوردیکدن اصلاحات اوقدر اساسی ،
اوقدر قاریشیق ، اوقدر مهندره خلقلر بولنرک
ساحه تمبلیله شرحی ، صوکره حلقی کورمه بیلیدر .
بوکی تیارولره (بیهس آتیز) دیناور که آنلری
تالیقندن مقصد مملکتی ، علماسنی ، اکابرینی
اشغال ایدوب طوران هر بر مسئله اجتماعی بی حله
یاردیم ایده جگک افکار بی سرد ایدمکدر .

ادباضرک بر آرز بوجیهه عراق ایتلری بک آرزو
ایدر ایدلک . ملتیز ، بعدما ادبیات خصوصنده
آثار جدیدیه ، بکی ذهنیتله بالمش آثاره محتاجدره
بوملت آرتق بیلدیگیمز تشبیه لر ، اسکیمش نظم
و نثر ایله ذهنی تربیه ایده سز . آکا بر فدای
معنوی و بره جک سطور حادثات لازمدر .

برده ادبیلرمن خلق طبقه لری ایچینه کیروب
ملنک قوه نامیه سنی وجوده کتیرن افرادی ایچیه
آکلایلی و آنلرک حسیانندن ملهم اولدی ددرلر .
ایشنه اوزمان حقیقه ملی اثرلر وجوده کایر .
بو اثرلری وجوده کتیرمک ایسه ادبا ایچون
ملی بر بورجدر !

رومنلرک ملی قیافتلر دن نمونه لر

رومانیاده وضعیت عسکریه

رومن چهره لر دن و باش توالتلر دن نمونه لر

[یوقاریده صاغدن اعتباراً : وومانیاکی بر چنکانه ، ترانسیلوانیاکی بر کوبلی - اورتده رومانیاکی بر جویان - آشاغیده صاغدن اعتباراً : ترانسیلوانیاکی بر کوی حاکمی ، رومانیاکی بر چنکانه]

روس ارکان حربیه سی ۹ کانون ثانی تاریخلی تبلیغنده روس قطعاتک (پوتنا) و (سهرت) اوزرنده برطاقم یکی مواقع اشغال ایلدیکنی بیان ایدیور . حالبوکه بونکانه جنوبی (سهرت) و (پوتنا) ساحلارینک ضیطی ایچون دوام ایدن بش کونلک شدید محاربه ده کی مغلوبیتنی اعتراف ایتش اولور .

ضبط و محافظه سی ایچون بو درجه شدید محارباتی موجب اولان حوالی مذکورده نك آرزو ایله تخلیه اید . لیدیکی - هر تقدیر ائتلاف مطبوعاتی عالی بوکا ایناندرمغه چالیشیور - سه ده - اصلاً غوغری اوله ماز -

روسار اولجه احضار ایلدکاری موافقه عظیم قوتلر فدا سیله متفقینک (فونده فی - فوقشانی) خطه طوغری ایلری حرکتی ترقیغه چالیشیلر وبعده متفقین جبهه سی یارمق مقصدیله بیوک بر مقابل تعرضه بوتلشلردر . بوندن مقصد متفقین جناح لر دن برینی طاغله و دیگر برینی طونه اوزرنده پوسکور نك ایدی . ما یوسیت نتیجه سی اولان بو هجوملر دخی دول مرکزیه قطعاتک مقاومت شدیدانه سی قارشینده عقیم قالمشدر .

(فوقشانی) نك سقوطی و (فونده فی) کوپری باشنه قارشى اجرا ایلدین هجومله روسلر ، (فونده فی) ایله (فوقشانی) آره سنده ۲۵ کیلو - متره نك بر جبهه اوزرنده (سهرت) اوزرنده پوسکور دلش و بعده مذکور نك لونه طرفنه آتیلمشدر . متفقینک مرکزین طویچی آتشی آلتنده بولان (فونده فی) کوپری باشی جواننده روسلر ده بر قاق قریبه مالک بولنده درلر . بو بر قاق کوی مستقنا اولیق شرطیله (ایراد نیل) دن (فوقشانی) به قدر اولان

رومانیا قریلیجه سی ماری ایله اوغلی شیمدیکی ول عهد قارول رومن ملی قیافتنده [بوروم درت سنه اوله عاند بر رسمدر]

(۷۰) کیلومتره نك جنوبی (سهرت) ساحل ساحه سی متفقین نده در . آرتق بتون افلاق اشغال ایلدیه ده حال حاضرده دول مرکزیه قلماتی (فوقشانی) نك شاینده و طاغله ده (مولداوی) به کیرمشلی وروسارک بر دفته ده طویلاقمه غیرت ایلدکاری (پوتنا) نك شمال ساحلده ۹ کانون ثانیده اراضی قازانمشدر . روسلر جبهه لرینک جنوب قسمنده اولدینی کبی شمال قسمنده دخی - ریفا حوالیسنده - باشلرینی مستحکم آلمان خطوطنه نتیجه سن بر صورتده چاریمده درلر . بو منطقه لرده واقع باهموم روس هجوملری آلمان آتشی قارشینده تماما شو اولمشدر . بو تعرضلر هپ (دو بریجه) و (افلاق) هن بتلرخی جهان نظر دن صافلاق مقصدینه معطوفدر .

Feuilleton

Marchands de gâteaux

A propos de l'interdiction des pâtisseries en France, un journal populaire de Paris publie cette amusante causerie :

J'ai eu, hier, avec un pâtissier de mon quartier une conversation que mon extraordinaire impartialité me fait un devoir de rapporter.

— Monsieur, me dit-il, je ne suis qu'un pâtissier, mais c'est ce que je suis profondément. Le quartier tout entier est d'ailleurs là pour me rendre justice. De Saint-Fargeau aux Buttes-Chaumont, du Danube aux Pyrénées (place et rue bien connues des Bellevillois), l'on me connaît et l'on m'apprécie. Mes tartes sont célèbres et beau est mon flan. Quant à ce qui est de la tourte, je crains personne (sic.) Profondément, je m'incline!

— Je ne songe nullement à nier vos mérites, dis-je. Je suis au contraire venu vers vous, parce que vous êtes à mes yeux l'homme le mieux qualifié de tout l'arrondissement pour avoir sur l'angoissante question de la pâtisserie une opinion autorisée.

— Qu'il est regrettable, monsieur — répliqua le pâtissier — que le gouvernement n'ait pas suivi votre exemple, et nous ait condamné sans nous avoir entendus! S'il avait eu le bon esprit de consulter les professionnels, jamais ne lui serait venu l'idée de supprimer les pâtisseries. C'est une faute, monsieur, une très grande faute.

Pourtant, fis-je timidement...

— Je n'eus pas le temps d'aller plus loin. Le pâtissier s'était déjà redressé, plein d'éclairs.

— Ah! je sais ce que vous allez me dire, rugit-il, vous allez me dire que l'on nous supprime par raison d'économie. Tarte à la crème.

— Il me semble...

— Il vous semble qu'en supprimant les pâtisseries, vous réaliserez des économies de farine fine, de beurre, d'œufs, de sucre. Ah! laissez-moi rire.

Il eut en effet un rire sarcastique, puis tout à coup il explosa :

— Savez-vous ce que vous économiserez, monsieur? Vous économiserez peut-être de balai de crin et variétés.

Et laissant couler le trop plein de son cœur :

Il faut, dit-il, être aussi bien renseigné qu'un ministre pour s'imaginer que les pâtisseries se servent d'œufs frais, de farine fine, de beurre, d'isigny et de sucre raffiné.

Pour ma part, je vous jure que jamais aucun de ces produits n'a franchi le seuil de ma boutique. Je sais mon métier, monsieur.

Et comme une suppeur sans bornes se lisait sur mon visage, le pâtissier, pris de pitié, me cria :

— Bougre d'andouille, quel mérite aurions-nous à connaître la margarine, la saccharine, la féculé et le salfran, si nous ne nous en servions pas. Nous sommes gens de progrès, D'autres plus calés que moi, ajouta-t-il, ce sont lancés en pleine chimie (resic). Ce sont les grands pâtisseries. Moi, j'ai pas osé. Il faut d'ailleurs que chacun reste à sa place.

Et, narquois, me toisant, dédaigneux, des pieds à la tête, il conclut :

— Vous serez tout étonné quand il n'y aura plus de gâteaux de n'avoir pas plus de beurre que par le passé. C'est une désillusion que le gouvernement aurait pu vous éviter.

Il n'était pas utile pour un si piètre résultat que les pâtisseries pâtissent.

Un incident « bien parisien »

Le député de la Seine M. Andrien Veber a raconté ainsi à un rédacteur de l'« Humanité » une récente aventure dont il a été la victime :

J'avais pris le Métro pour me rendre à la Chambre et je me demandais qu'à poursuivre tranquillement mon court voyage, lorsque, station de la Concorde, un capitaine entra dans le wagon avec la brutalité d'un vieux loup de mer montant à l'abordage. Violentement bousculé, je me permis quelques observations, tout en m'effaçant.

L'officier me répondit grossièrement. A la station de la Chambre des députés, il descendit en même temps que moi, et me découvrait probablement le physique d'un parlementaire il s'écria :

— Ah! vous êtes sans doute député? — Parfaitement, je m'en honore.

— Ah! vous êtes un fichard... Vous faites partie de la Chambre... de cette bande de cochons...

LA cette bordée d'injures, nous dit Veber, je répondis à ce monsieur qu'il se conduisait comme un sauly.

La-dessus, l'officier me gifla. Je levai mon parapluie, mais il le saisit et m'empêcha de donner à son geste la seule réplique qu'il appelait. Je l'empoignai alors au collet, en lui disant que je ne le lâcherais pas avant d'avoir sa carte, et je lui offris la mienne.

La foule ne s'est pas livrée à des voies de fait. Elle se répartit en deux groupes : l'un arrachant l'officier à mon étreinte et l'éloignant, l'autre m'entourant et ne me permettant pas de rejoindre mon lâche agresseur.

« Saisi au bras par un mutilé, je me trouvais naturellement moralement paralysé et n'insistai plus.

— Quelle suite comptez-vous donner à cette affaire? demanda le rédacteur à M. Veber.

— Aucune. Je me suis borné à signaler au président de la Chambre les injures proférées à l'adresse du Parlement. Mais je me refuse à porter plainte et à faire connaître à quelconque le numéro du régiment auquel appartient le glorieux capitaine. Ce dernier a ma carte et, s'il le désire, l'incident se réglera comme vous le devinez.

L'« Humanité » ajouta :

« En des temps ordinaires, l'affaire ne serait que banale. Mais à l'heure où nous sommes, elle a un caractère grave, en ce sens qu'elle est l'indice d'un état desprit déplorable.

« Le capitaine dont il s'agit en frappant le député Andrien Veber, s'écria en effet « qu'il était heureux de frapper tout le Parlement en sa personne ».

No 35.615.6
Kutubhanesi Arşivi
TDV İSAM

Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a newspaper clipping or document. The text is dense and covers most of the right page. At the bottom, there is a large, stylized signature or stamp that reads "Şahin" (Şahin). Above it, there is another line of text: "Şahin'in..." (Şahin's...). The text is written in a cursive style typical of the late Ottoman period.

(غالیچیا) ده کیلره

الیوم آوستریاده سیاحت ایتمکده بولونان ادیب کزیمز جناب شهاب الدین

بک طرفندن ارسال قیلنمشدر .

شیمدی (ترانسیلوانیا) نك صوك بهارسیلرینی بیرتهرق (بوئورینا) جوارندن کچرکن بالقان تره ننده نه قدر همشیرم و اوسه امیم که هسی بتله برلکده کوزلبه افق شالییده سزی آزادی ، سزی ای (غالیچیا) ده کی تورک قهرمانلری ...

عسکر بو کون هر زماندن زیاده بزم آفاق روحزدر ، اردوضر هانکی طوبراقده بولنورسه بولسون سما کی هیچ کوزمزدن آبرلایور و قاتون رؤشه مخالف اولهرق بزدن اوز افلاشدیجه کوزمزد بویورور . هر نضر بزم نظر مزده ایکی کره وطنداش و اوستنده عز بزدور ، چونکه عسکر دره ؛ بخصوص سزی ای (غالیچیا) ده کی تورک قهرمانلری ، سزی ای کره عسکر سکنز ، چونکه وطنکیزی وطن جدا اولهرق مدافعه ایدیورسکنز . ملت سزدن ایکی قاتلی بر فدا کارتی ایستدی ؛ دشمنی وطندن چقارمق ایچون سز وطندن چیقدیکیز . بوکا هیچ کیمسه برخروج دییه منزه ؛ بو بر وضو ددر : سزی ، کوز بیکلر مزغرمده دکل شاهقه لرده و بیله بزلده آرمالی ...

بیلیرکه تورک ایچون تورکیا اگ کوزل بشیک ، الکراحت یاتاق و الکعز بزم مزاردور ؛ اوراده طوغدق ، اوراده یاشادیمز کی اوراده تومک ایسترز . البته پوره کز پار الاغسز بزم بویجیح و مستثنی کونلرده سزدن آبرلمه مازدق . اووخ ، سزی کوسلردن یابان ایلره صالیورمک ایچون قوللری چوزن وادملر ، زوجلر ، همشیره لر و چوجقلر ! ...

ای (غالیچیا) ده کیلره ، شو آنده جا کتله کزنی قوللا . ییکز : امیم که اوراده حالا سودکار کزک باشلری و پوره کلری قوقار .

چوق کره لسان اجاندن ایشیتدم : تورک اردوسنده اونفورمه یوق ، دیبورلر . حال بوکه قهرمانلق سزک طبیعی و صمیمی اونی سورمه کزدر . عصرلردن و عصرلردن بیری عسکرلر سزک روحی مشترک برکومک کی هپ بر اورنک «ندا کارلق» له کینیر و سوسله تیرا ... تورک اردوسی حرب ایدرکن هیچ بر زمان قلبنده قیدجیات و اندیشه عیامت بولمادی ؛ تورک ایدر ، و عسکر میدره ، باشه تاج غزا و تاج شهادت برکلیز ...

چار ، چار ؛ بوفکرلر و بو حسلر صوک تورکک بر تک قولی قالمایجه قدر پورله دوام ایدمک . اردوضر بارانغیزی اجداد سزک اتندن و حسنیاییزی اجداد سزک کولکندن آلدی ؛ و بارانغیزله برلکده حسنیاییزی اولاد سزده تسلیم ایتدن میدان حربی ترک ایتمه مک ... تورک سلسله سی ددی بکیز اقطاع سز زنجیری هیچ بر سلاح کسه منزه ؛ چار ، سنک قلیچکله آچیله جق یاره هر تورک سینه سی ایچون ییکی بریله کی طاشیدر . بزدانما ننه ل سزک کوسکنده بر قانندن بیلدیز شکلنده قازاق مهبیزلرینک ایزنی بولوق ؛ سنک وحشی عسکرلرک هنوز دیشلری چیقمه مش تورک یاورولرله بتون دیشلری دوکولن تورک اختیارلری عینی بهیمت خونخوارنه ایله پارالادیلر ؛ نه جیبلاق باشلره ، نه آق صاچلره ، نه عجزه ونه اضطرابه ؛ شایان حرمت شیرک هیچ بریسنه تورک قارشیننده حرمت ایتمدیلر . فقط ایشته بو کون مناره تارنجیزده اذان انتقام اوقونور ...

چار ، چار ؛ سن بزدن کچن عصرلرده چوق طوبراق و چوق مزار آلدک ؛ فقط تورکک روحنه طوقونه مادک ؛ اونک پوره کنده سنی قورقوتان نیجابت و شهامتدن هیچ بر ذره غائب اولمادی . سنک غلبه لک بزه رشوتله قازانیلمش دعوالری خاطر لاتیرور ...

سز روسلر چوق و بک چوق ، فقط اوستنده کویچک سکر . چاره ، سنک طوبرلرک بزه قرق آتیق کی بر تمده آزیله جک بر اوزون حشره درا باق ، بو کون یابانچی طوبراقده ینه تورک جبهه سی قارشیکه چیقدی ؛ تورکار حدودلرینک بریسنده و اونه سنده و طنلری ایچون دوکوشکی و ایجاب ایدرسه توملی بیلیرلر ؛ بزه بلکه فن یوق و بلکه صنعت یوق ، فقط بی شهه سلاح ... تورکک واردرا شهادت مدفنلرند مزار طاشی بیه ایسته مزلر ؛ اونلرک جسدلری بحروح و صرقدلری ، تعبیر لایق ایسه ، کسبک باش درا بولورکن اطرافلرند سلاح آرقاداشلرینک سکوت احترامی ، و کومولکدن صوکره اسس سز و اشارت سز قیرلرینک جوارنده طبیعتک و انسانیتک احترام سکوتی اولره پت ... وطن ایچون تولکلری برک طوبرانغی اولرجه ینه بر وطن طوبرانغی دره اولری الله تسلیم ایدیمجه قدر صاقلار ...

ایشته ای (غالیچیا) ده کی تورک قهرمانلری طوبرا . غک آلتنده ویا اوستنده سز برخزیه فضل سکر ... بزد سزی اهرام جنتک ذروه سننده کور پیوروز . بوکلیکن ، و بوکلیکن ؛ عتانی اردوسی ایچون شواحق شرف نامتمای دره ...

جناب شهاب الدین

لائين حروفانى مسئلهسى

معارف نظارتىك توضيحي

معارف نظارتىن :

مدرسلىدىن بعضارىنىك لائىن حروفاتى قبول
صدىدىدە دارالفنوندىدە اجناسات اجرا ايلدىكىلدىنە دائر
اولكى كون انتشار ايدىن « اقدام » دە بر فقره
كورلىشىدۇ . بو كورلىك حروفنىك تىدىلى احتىياجىدە
بولدىغىمىز دائر نظارتىچە نە بر فكر ، نەدە بر نىسبت
موجود اولماسىنى نىظراً فقره مذ كورەنىك ياكلىش
تفسىراتە ميدان و بر مىسلى ملحوظ بولۇش اولمىش
بروجەزىر توضيحي كىفىت اولدۇ :

كرىك بعض آثارىدە ، كرىك دارالفنون فاكولتەلىرى
نامنە نىسب ايلدىكىدە اولان مجموعەلردە تورىكچە اعلام
واسملىك لائىن حروفلىرىلە ارانەسنە عبورىت كورلىشىنى
واكتىبا حروفلىرى تورىكچە حروفلىرىنى قوللاندىلىرى
لائينچە حروفلىرىدە اتحاد ايدەمەدىكىلەرنە بىنا تورىكچە
حروفلىرىنىك ماقباللىرى اولان لائىنچە حروفاتىك تىدىلى
وتىلىنى ايجون مدرسلىرىن بعض ذوات بالاجماع
اجراى مذاكرە ايتىلدى .

لائين حروفە دائر

تورىك - عرب يازىسىنىك ارتباط و اتىساختەدى
مشكلات معلومە بوو حروفاتىك تىدىلىرى طرفىدىن
تحصىلىدەكى صعوبتە بىنا اصلاح حروف احسنە
برمىدىنە تىرى بىلدا اولان ميل و حروفاتىك اخىرا
لائين حروفى قبول ايتىدىمىك ايتىدىنكى بر نىسبت
صورتىدە نازە ئىدىكى سوبىلە بوو دوتىك نىسخە مۇردە
مطالعاتىزى سىرد ايلەش ايدىك . دارالفنون
مخافىلى نۇزدنە وقوع بولان استىخباراتىزە نىظراً
لائين حروفى قبول ايتىدىمىك ، ياللىكن « نجىب
عاصم » كىك فكر ذاتىلى اولوب بوخسوسە دائر
شىمدى بەقدىر هېچ بر قومىسىون اجماع ايتىدىكى كى
دارالفنون مدرسلىرى دىخى هېچ بر وقت بوبىلە بر
تشىدە بولوغامىشردە ياللىكن تورىكچە حروفاتىك ،
درست قراشى تائىمە كائى كىلدىكىكى وعلى الخصوص
مستقىرلار ايلە مستقىرلىك بوپوزدىن برخىلى مشكلاتە
اوعرا دىقلىرى درىش ايدىن بعض ارتباط تىلىم ،
بتخصىص اسمائى خاصەنىك تلفىظ و نحر برىدىكى
مشكلاتى ازالە ايجون لائىن حروفىدىن استىمعانە
وبعض رموز و اشارات علاوهسى صورتىلە خصوصى
برالفا تىرىنى دوشورمىكەدە بر . بوالىباى خصوصى
دىخى تورىكچە رىنە لسان و آثارىدە تطبىق ايدىلىكىدىن
زىادە ، بعض زمان غلط تلفظە محل بر اقامتى
اوزرە قوللانغان فرانسوزچە كىلەلە مقامنە استعمال
اولونەقدىر . بو صورتىلە برىلىن معلوماتە نىظراً ،
لائين حروفنىك لسانىزە نقلى متصور اولابوب
ياللىكن خصوصى برالفا تىرىنە دائر اجراى مذاكرات
ايلەمىك اوزرە بر قومىسىون تشكيل اولومىش ،
بو قومىسىون ايسە ، هنوز اجناس و مذاكرە
ايتىمىش . دارالفنون مدرسلىرى دىخى ، بو كى
مسائل علمىە ولسانىەنىك ، براپكى ذاتىك آرزوسىلە
ذكىل ، فقط هرمتىدىن مىلكىتىدە اولدىكى كى ، تىدىقات
ومناقشات عظيمە دن صوكرە قبول ايتىدىرىلە بىلە كىچى ،
البتە تىدىر ايلەمىش اولمىش كى كىدۇر .

لائينچە الفباىك استىمعالى

لائينچە الفباىك تورىكچە تطبىق ايلە بر معاون
الفبا شىكىندە قوللانمىسى حقنەدە نجىب عاصم كى
افندىنىك كىچىلردە (اقدام) دە بر بندىك اتىعارى
اوزرىنە « فكرى تىدىرأ بر جوق مكتوب آلدق .
از جملە جلال عثمان امضاسىلە آلتان بر مكتوبىدە
تكلىف اولان الفبا حقنەدە كى زىادە ابدال تىدىرات
اولتورۇ . بو يازىنىك بىتون مكتوبىلەرمە تعمىسى ،
ملى بانقە مۇردە اولنىك استىمعالى توصىيە ايدىلىور .

نىسب ايتىدىكىمىز مقاله دەكى فكر بوبىلە خصوصى
صورتىدە مظهر قبول اولمىش قالمىش ، مقاله صاحبىك
آرزوسى وجه ايلە ، دارالفنون ادبىيات شىعبەسى
علم لسانىيە مدرسلىرىچەدە حسن صورتىلە نقل ايدىلىش
واسملىرى زىردە مندرج ذوات برانجىن طرزىدە
دارالفنوندىدە طوبىلانە نىق مۇداكرە بىلە باشلامىشردۇر :
دارالفنون اجناسىيات مدرسى ضىبا كوك اىل كى
« تورىك لسانى تارىخى مدرسى نجىب عاصم كى
« السنە سامىيە » « برغ اشتمس كى
« تورانىيە » « كىزە كى
« تارىخ عثمانى » « عارف كى
كىزە كىك معاونىچى كى ايلە برغ اشتمس
كىك معاونى آورام غالاتى افندى

بو ذاتىك ايكى دفعە دارالفنوندىدە اجناس ايلە
مستلىق علمى بر صورتىدە تىدىق و تىبعە باشلامىشردى
كالى مسار ايلە استىخبار ايتىك . يقىندە مسئلهنىك
حلنە موفق اولمىشردە شىبە ايتىمىش .

Comme, à ces derniers mois, nous n'avons pu nous empêcher d'esquisser un geste d'hésitation, notre éminent interlocuteur s'est tu un instant, puis il a continué.

— Cela vous étonne? Oui, moi-même, avant d'arriver à cette conclusion, j'ai longuement hésité, mais j'ai finalement acquis la conviction inébranlable que le seul moyen de rendre facile l'enseignement du turc et de le propager dans le délai le plus court dans toutes les parties de l'Empire c'est d'adopter les lettres latines. On aurait pu de tout temps procéder à cette réforme. Mais toutes les fois qu'une pareille proposition était mise en avant elle ne manquait pas de provoquer un malaise, en un mot, une espèce de nervosité. C'est là, la raison pour laquelle pendant tout le temps que j'ai été à la tête du «Tanine» je me suis borné à rechercher les moyens de réformer les caractères que nous employons actuellement. A un moment donné, j'ai adopté le système proposé par Djéhal Essad bey et Ahmed Hikmet bey, système consistant à modifier la forme des lettres existantes. Comme on sait, j'ai même fait certains sacrifices en faisant fondre le type de ces caractères avec lesquels j'ai publié des articles dans le «Tanine». Si j'entre dans ces détails, c'est pour démontrer par des faits que si je suis un partisan de l'emploi des caractères latins je suis arrivé à cette conviction après des efforts et des luttes. L'expérience m'a démontré qu'il est tout à fait impossible de donner à nos caractères actuels une forme de nature à satisfaire à nos besoins. Travailler dans ce sens, c'est tout simplement perdre du temps, ce qui, du reste, a été prouvé par les efforts négatifs, tentés dans ce sens depuis des années sous des formes différentes. Par conséquent, il ne nous reste qu'à envisager la situation telle qu'elle est et de recourir aux remèdes que le mal exige; c'est-à-dire, *d'adopter sans délai et sans hésitation aucune, les caractères latins.*

— Croyez-vous que cette proposition sera favorablement accueillie?

— Je n'en doute pas, car je ne vois aucune objection sérieuse et scientifique contre l'adoption des caractères latins. Vous êtes sûr de heurter de prime abord à une opposition de la part de quelqu'un à qui vous parlerez de ces caractères, car cela touchera à ses sentiments, mais une fois que vous engagerez à ce sujet une discussion avec lui et que vous lui demanderez la raison pour laquelle il n'admet pas l'adoption des caractères susmentionnés, vous parviendrez, en le persuadant de la nécessité de l'instruction dans le pays et de l'utilité incontestable des caractères en question pour atteindre ce but, à briser sa résistance et à le gagner à votre cause.

— Croyez-vous que l'élément sentimental de la question soit un détail à négliger?

— Pas le moins du monde. Mais il y a des sentiments et des sentiments. Il y en a qui ont un caractère religieux et national contre lesquels toute tentative de réussite est condamnée d'avance à un échec certain. Mais la question des caractères n'est pas de ceux-là, et ne peut guère toucher ni à la religion, ni à l'idée nationale. Les lettres que nous employons n'ont aucun cachet religieux. Toute-

fois je ne vise que la langue turque. Je ne préconise pas l'emploi des caractères latins pour la langue arabe car pour cette dernière les lettres actuelles dans leurs formes actuelles, suffisent largement. Mais, il est impossible de lire et écrire correctement le turc avec ces caractères. En supposant même que cela soit possible, il présenterait de multiples inconvénients qui nous imposent à l'heure qu'il est le devoir patriotique de rechercher et de trouver une nouvelle forme d'écriture plus appropriée à nos besoins. Le vrai patriotisme doit se manifester dans des cas pareils. Lorsque il s'agit de la grandeur et du salut de la patrie nous devons faire taire tous nos sentiments et supporter volontiers les choses mêmes les plus déplaisantes.

— Vous ne pouvez pas cependant imposer par force l'usage des caractères latins à tout le monde?

— Jamais de la vie. Je ne suis pas d'avis d'imposer ces lettres à qui que ce soit. Seulement on ne devrait pas négliger une chose, introduire l'enseignement du turc, dès la première année, dans les écoles primaires, par les caractères latins et pour le reste laisser chacun libre d'employer les lettres qui lui plaisent. Vous verrez que les lois de la lutte pour l'existence et de la sélection naturelle ici aussi trouvent un terrain d'application. Sous peu, les lettres latines supplanteront celles que nous employons aujourd'hui. De cette façon s'accomplirait sans bruit et sans secousse la réforme la plus importante que notre histoire ait jamais enregistrée.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 22.619.11

CONSTANTINOPLE SOUTERRAINE

II.

La tradition turque de la manière dont fut construite Sainte-Sophie et dont les fondations furent remplies d'eau, se base sur certains faits. Evlia Tchicébi est bien fondé à dire que sous le sol de l'ancienne église il y a une vaste citerne. Jusqu'ici, il est vrai, on n'est pas parvenu à en donner les mesures exactes. Constantinople souterraine, où se que la torche de la science aura éclairé ses ténèbres, nous réservera plus d'une surprise.

Pour en revenir à la Citerne Basilique que les chroniques turques mentionnent en communication avec la citerne sous Sainte-Sophie, elle est à sa circonférence entourée d'un cercle de puits. On peut s'en convaincre facilement en visitant sur l'emplacement de Yéré Batan Séraï, ravagé par le feu, l'ancienne bâtisse pittoresque qui porte le nom de bibliothèque d'Essad effendi. On y arrive par la rue de Yéré Batan Séraï ou par la rue qui passe à la mosquée de Zeineb Sultane. En pénétrant là dans la première rue latérale de droite on aperçoit un portail de vétuste apparence. Derrière cette porte il y a un «sed», une élévation datant apparemment des temps les plus anciens. Après y avoir grimpé on se trouve sur une espèce de terrasse.

était mise en avant elle ne manquait pas de provoquer un malaise, en un mot, une espèce de nervosité. C'est là, la raison pour laquelle pendant tout le temps que j'ai été à la tête du « Tanine » je me suis borné à rechercher les moyens de réformer les caractères que nous employons actuellement. A un moment donné, j'ai adopté le système proposé par Djéfal Essad bey et Ahmed Hikmet bey, système consistant à modifier la forme des lettres existantes. Comme on sait, j'ai même fait certains sacrifices en faisant fondre le type de ces caractères avec lesquels j'ai publié des articles dans le « Tanine ». Si j'entre dans ces détails, c'est pour démontrer par des faits que si je suis un partisan de l'emploi des caractères latins je suis arrivé à cette conviction après des efforts et des luttés. L'expérience m'a démontré qu'il est tout à fait impossible de donner à nos caractères actuels une forme de nature à satisfaire à nos besoins. Travailler dans ce sens, c'est tout simplement perdre du temps, ce qui, du reste, a été prouvé par les efforts négatifs, tentés dans ce sens depuis des années sous des formes différentes. Par conséquent, il ne nous reste qu'à envisager la situation telle qu'elle est et de recourir aux remèdes que le mal exige; c'est-à-dire, d'adopter sans délai et sans hésitation au une, les caractères latins.

— Croyez-vous que cette proposition sera favorablement accueillie?

— Je n'en doute pas, car je ne vois aucune objection sérieuse et scientifique contre l'adoption des caractères latins. Vous êtes sûr de heurter de prime abord à une opposition de la part de quelqu'un à qui vous parlerez de ces caractères, car cela touchera à ses sentiments, mais une fois que vous engagerez à ce sujet une discussion avec lui et que vous lui demanderez la raison pour laquelle il n'admet pas l'adoption des caractères susmentionnés, vous parviendrez, en le persuadant de la nécessité de l'instruction dans le pays et de l'utilité incontestable des caractères en question pour atteindre ce but, à briser sa résistance et à le gagner à votre cause.

— Croyez-vous que l'élément sentimental de la question soit un détail à négliger?

— Pas le moins du monde. Mais il y a des sentiments et des sentiments. Il y en a qui ont un caractère religieux et national contre lesquels toute tentative de réussite est condamnée d'avance à un échec certain. Mais la question des caractères n'est pas de ceux-là, et ne peut guère toucher ni à la religion, ni à l'idée nationale. Les lettres que nous employons n'ont aucun cachet religieux. Toute-

et du salut de la patrie nous devons faire taire tous nos sentiments et supporter volontiers les choses mêmes les plus déplaisantes.

— Vous ne pouvez pas cependant imposer par force l'usage des caractères latins à tout le monde?

— Jamais de la vie. Je ne suis pas d'avis d'imposer ces lettres à qui que ce soit. Seulement on ne devrait pas négliger une chose, introduire l'enseignement du turc, dès la première année, dans les écoles primaires, par les caractères latins et pour le reste laisser chacun libre d'employer les lettres qui lui plaisent. Vous verrez que les lois de la lutte pour l'existence et de la sélection naturelle ici aussi trouvent un terrain d'application. Sous peu, les lettres latines supplanteront celles que nous employons aujourd'hui. De cette façon s'accomplirait sans bruit et sans secousse la réforme la plus importante que notre histoire ait jamais enregistrée.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.618.11

CONSTANTINOPLE SOUTERRAINE

II.

La tradition turque de la manière dont fut construite Sainte-Sophie et dont les fondations furent remplies d'eau, se base sur certains faits. Evlia Tchevbi est bien fondé à dire que sous le sol de l'ancienne église il y a une vas'e cisterne. Jusqu'ici, il est vrai, on n'est pas parvenu à en donner les mesures exactes. Constantinople souterraine, où se que la torche de la science aura éclairé ses ténèbres, nous réservera plus d'une surprise.

Pour en revenir à la Cisterne Basiliq'ue que les chroniques turques mettent en communication avec la cisterne sous Sainte-Sophie, elle est à sa circonférence entourée d'un cercle de puits. On peut s'en convaincre facilement en visitant sur l'emplacement de Yéré Batan Séraï, ravagé par le feu, l'ancienne bâtisse pittoresque qui porte le nom de bibliothèque d'Essad effendi. On y arrive par la rue de Yéré Batan Séraï ou par la rue qui passe à la mosquée de Zeineb Sultan. En pénétrant là dans la première rue latérale de droite on aperçoit un portail de vétuste apparence. Derrière cette porte il y a un «sed», une élévation datant apparemment des temps les plus anciens. Après y avoir grimpé on se trouve sur une espèce de terrasse. de

caient que l'enseignement de la langue tur-
que n'ayant pas donné dans certaines éco-
les le résultat désiré, le ministère compé-
tent a décidé, d'y faire augmenter les heu-

۱۳۳۳
۱۳۳۲

ادی

مستشرق یازیلرینک توحیدی

اقدام رفیقہ زک ۶ شباط ۱۳۳۲ کونکی لکھی سندھ (لاہور)
القباک استعمالی (سرنامہ سبیلہ برخطیہ مشہور دہلی او امدی) عبارتہ
مبنی مسئلہ تحقیق ایدہ زک اشک بوس بوتون باشقہ ماہیتدہ اولہ یق
آکادقہ مسئلہ نک ماہیتی شوندن عبارتدر :
آوروپادہ تورکیات، عربیات و فارسیات ایلہ اوغراشان مستشرقین
تورک، عرب و عجم لسانلرنی دوعرو او قونوجق بر صورتدہ یازیلر
ایچون مختلف یازیلر قوللانمدهدر . بو یازیلرک تعددی وبری برینہ
مباینی اسکیدن بری مستشرقلرجه ازالہ سی لازم کان بر نقصان کی
کوراکنده ایدی . علیکنہ زده دارالفنونک آلدینی یکی شکل ترقی
اقوام اسلامیہ بی علمی بر صورتدہ تدقیق ایچون دارالفنوندہ علمی
کرسیلر احداثی ایجاب ایندیکنندن مستشرقلرک حسن نیتدی بر تقصیر
شرقیات ایلہ مشغول اولان دارالفنون مدرسہلرک زده نظر دقتی جایہ
باشلادی . بو یازیلرک توحیدی آوروپا مرکز علمیلرندن زیادہ مددیت
اسلامیہ تک مرکزی ارلان پای تخت زده قابل ارلہ جفتی دوشون سالک الہ کی
مدرسہلر غیر رسمی بر صورتدہ طوبلانہرق مستشرق یازیلرینک توحیدی
مذاکرہ باشلامشادر . مستشرقلرجه متجدداً بویله علمی بر یازی قول
ایدکنن صوکرہ آتقی السنہ و اقوام شرقیہ تک تاریخلرینہ مشغول
اولانلر موجود مشکلاتدن فور تولہ جقلردر . بو خصوصی تشبیک ماہیتی
ذکر ایندیکنن وجهلہ صرف محافل علمیہ ایچون لازم اولان بر علمی
یازیلرک تحریسنندن عبارت اولوب بونک اصلاح حروف مسئلہ سبیلہ
قطعیاً علاقہ سی بو قدر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 3E.65.12